



INFO-SCOOP



Elnt P.W.T.S. Menting

INFO-SCOOP heeft een voor de... Door de... zien... u... een... INFO-... 1998... rechte...

...en door... mogelijk is... een militaire... NAVO-... een probleem opleveren voor de Hongaarse...

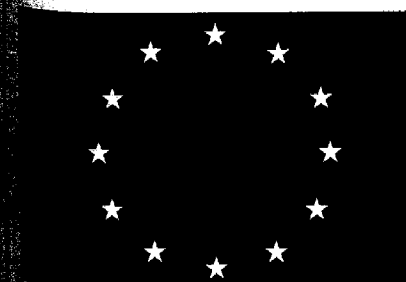
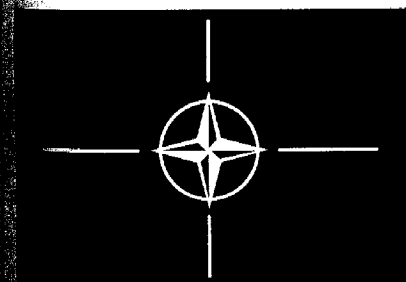
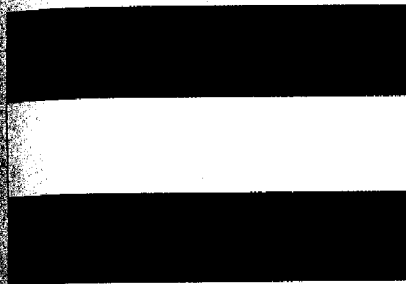
...Kosovo-Albanesen zien zowel een... van autonome... als tussen... Kosovo-Kruitvaak... (on-)mogelijke oplossingen voor het probleem Kosovo.

...in het artikel: VERBODEN EN TERECHTSTELLINGEN... geschreven door... Wever... 1998 voor BiH een belangrijk jaar... Gebieden kunnen inmiddels zijn... naar andere bevolkingsgroepen... 12 en 13 september a.s., wordt gewaarsigd.

Bij gevechten in Ahmici, die hebben plaats gevonden op 16 april 1993, zijn 120 mensen om het leven gekomen. Voor het Joegoslavie Tribunaal te Den Haag staan nu zes Bosnische-Kroaten terecht voor vermeende oorlogsmisdaden gedurende deze periode. De schrijver van het artikel: AMHIC EN ZIJN ZES BOSNISCHE-KROATEN' de abt. Breurkes, vraagt zich af en vermoedelijk vele mensen of de berechting van deze zes Bosnische-Kroaten het leed zal verzaachten en de kloof die is ontstaan tussen Bosnische en Bosnische-Kroaten kunnen verkleinen en misschien zelfs overbruggen. Hoelang zal het nog duren voordat men alles 'vergeten' is en men weer vreedzaam naast elkaar zal leven? De tijd zal het leren.

Zoals aangegeven in de colofon is de Info-Scoop volledig samengesteld uit open bronnen.

Indien er uwerzijds op- of aanmerkingen zijn over de inhoud van de publicaties, wordt u verzocht contact op te nemen met een van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).



KOSOVO UPDATE

Aooi Schuijl
Elnt van Amerom

Na de twee artikelen "Kosovo-Kruitvat", waarin de belangrijkste politieke partijen LDK en PPK en het gewapend verzet UCK en LKCK reeds zijn beschreven, wil ik de laatste ontwikkelingen die zich tijdens de vakantieperiode hebben afgespeeld de revue laten passeren. Allereerst het antwoord op een veel gestelde vraag: waarom geen (militaire-) interventie in Kosovo? Verder wordt er naar de gebeurtenissen in de omringende landen gekeken, omdat een eventuele escalatie ook hen zal kunnen treffen. Het artikel wordt afgesloten met een opsomming van tien (on-) mogelijke oplossingen voor het probleem Kosovo.

Voor dit artikel is o.a. gebruik gemaakt van: International Herald Tribune, Jane's Defence Weekly, Reformatorisch Dagblad, Frankfurter Allgemeine, NRC, Oost Europa Verkenningen, Volkskrant, de Haagse Courant, Time, The European, Internet, en het Dagboek Kosovo -3MI. De sluitingsdatum van dit artikel is gesteld op 31 augustus.

WAAROM GEEN INTERVENTIE

De afgelopen periode heeft duidelijk gemaakt dat de situatie in Kosovo zichzelf niet zal oplossen. Servië voert steeds aan dat Kosovo een "interne aangelegenheid" is en de Albanese "bevrijdingsbeweging" UCK blijft bij haar eis: onafhankelijkheid.

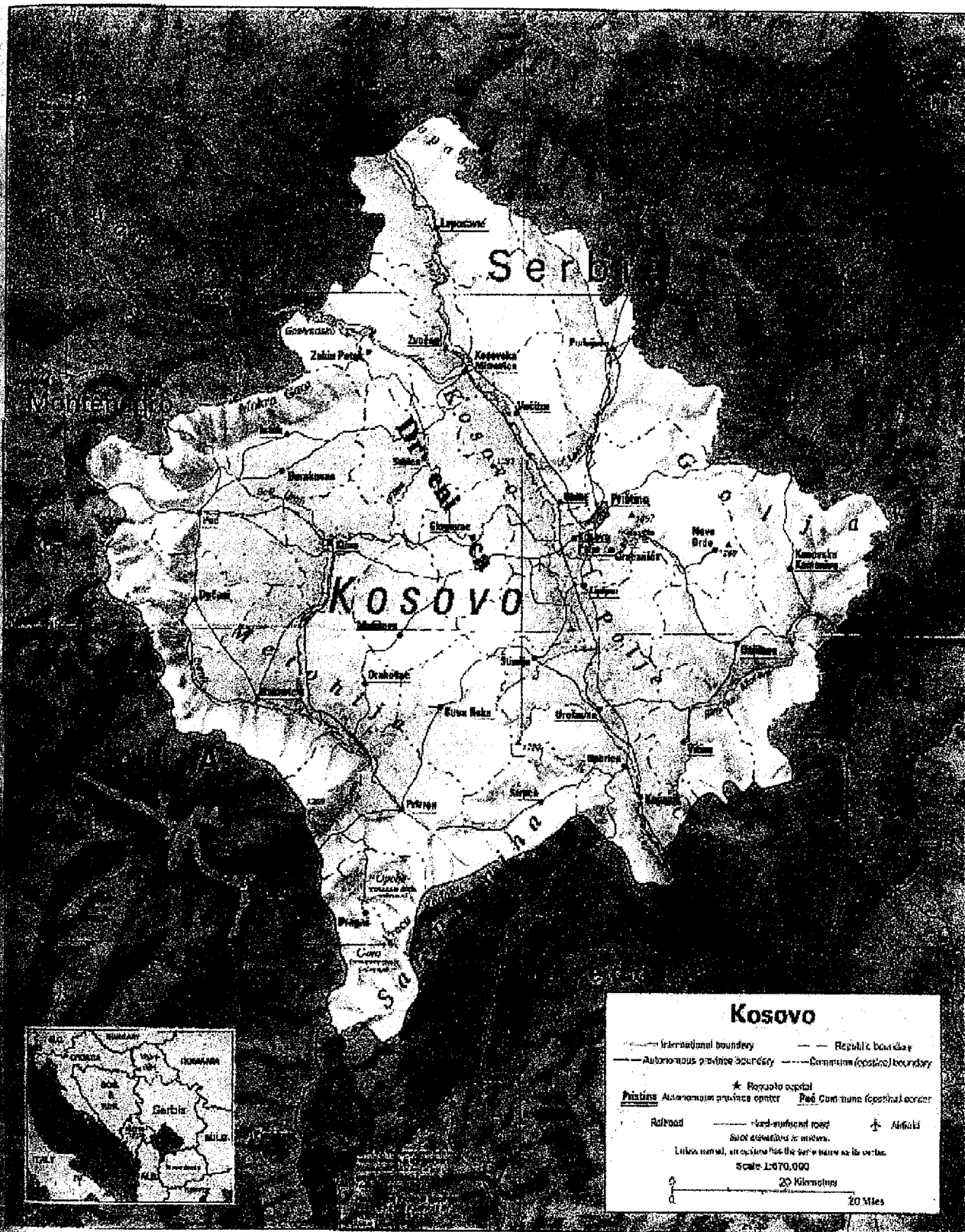
Door de patstelling die hierdoor is ontstaan, blijven de gevechten voortduren en wordt de roep om te intervensiëren steeds vaker gehoord.

NON - INTERVENTIE BEGINSSEL

Een militaire interventie in Kosovo is echter niet gerechtvaardigd omdat dit fundamenteel uitgangspunt voorschrijft dat staten zich niet met elkaars binnenlandse aangelegenheden mogen inlaten. Kosovo is een Servische provincie en een interventie komt dus neer op een schending van de integriteit van een soevereine staat. Ook voor de NAVO geldt dit non - interventie beginsel. Het handvest van de



"Een Interventie"
International Herald Tribune



ent slechts één uitzondering:
 Bedreiging internationale vrede
 Art 39 VN Handvest - Eis: Man-
 maat).

Wanneer de Veiligheidsraad een
 bepaalde situatie als een "bedrei-
 ging van de internationale vrede"
 aanmerkt en overgaat tot het nemen
 van niet-militaire of militaire

dwangmaatregelen dan is het non-
 interventie beginsel niet van toe-
 passing en aldus te omzeilen.

- Humanitair Recht - Genocide (Eis:
 Mandaat)

Een tweede mogelijkheid biedt het
 Internationaal Humanitair Recht
 aan staten en internationaleorgani-
 saties om op te treden. Dit is te vin-
 den in het *Verdrag inzake de Voor-*

koming en Bestrafing van het
Misdrijf van Genocide. Artikel VII
 van dit Verdrag stelt dat een lid
 staat zich in geval van genocide
 tot de VN kan wenden om maat-
 regelen te nemen om die geno-
 cide te stoppen (handelingen die
 het doelnastreven om nationale,
 etnische, raciale of religieuze

groeperingen doelbewust geheel danwel gedeeltelijk te vernietigen). Momenteel zijn er echter geen bewijzen dat er in Kosovo van genocide sprake is. Een voorbeeld dat men er wel rekening mee houdt, was het onderzoek bij Orahovac.

- Fundamentele Recht (art 51 VN Handvest)
Eenderde Volkenrechtelijkerechtaardiging voor het gebruik van geweld is: *Grove en systematische schending van de Fundamentele Mensenrechten*. Maar het schenden of omzeilen van de grondregel van territoriale integriteit is buitengewoon gevaarlijk. Het zou verzet oproepen van medeonder-tekenaars van de Slotakte (Helsinki Conferentie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa 1975) en daardoor het hele internationale juridische normenstelsel op de helling zetten.

RECENTE ONTWIKKELINGEN

VLUCHTELINGEN

Het aantal vluchtelingen binnen Kosovo bedraagt op dit moment ongeveer 500.000 personen. Deze mensen hebben voornamelijk de wijk genomen naar de grotere oorden en steden als Pec, Djakovica, Mitrovica, Pristina en Prizren. Daarnaast zijn naar schattingen meer dan 85.000 vluchtelingen naar het buitenland gevlucht:

- Albanië 26.500
- Montenegro 21.800
- Macedonië 5000
- Bosnië 6000
- Bondsrepubliek Duitsland 10.000
- Zwitserland 15.000
- Turkije enkele duizenden

ZITTING PARLEMENT VERSTOORD

Servische veiligheidstroepen zijn op 16 juli het kantoor van de grootste etnisch-Albanese partij, de Democratische Liga van Kosovo (LDK) van Ibrahim Rugova in Kosovo binnengevallen, kort nadat het "schaduw-parlement" daar voor het eerst bijeen was gekomen. De politie nam bij de

dertig minuten durende inval alle documenten in beslag. Deze documenten hadden betrekking op de eerste zitting van het parlement dat op 22 maart j.l. illegaal was gekozen. En passant werden ook alle aanwezige LDK-documenten meegenomen. In Belgrado verklaarde het ministerie van Binnenlandse Zaken dat de politie een "poging heeft voorkomen om een zogenaamd parlement van de republiek Kosovo te vestigen". Voordat de politie binnenstormde was "president" Rugova al beëdigd en hadden de negentig afgevaardigden de eed afgelegd.

De politie gebruikte geen geweld en er werden ook geen arrestaties verricht.

De Parlementaire Partij van Adem Demaci (PPK) en het onlangs uit zes oppositiepartijen opgerichte Democratisch Front (DF) van Rexhep Qosja, hebben afstand genomen van Rugova's initiatief en hebben laten weten het parlement niet als democratisch gekozen te erkennen.

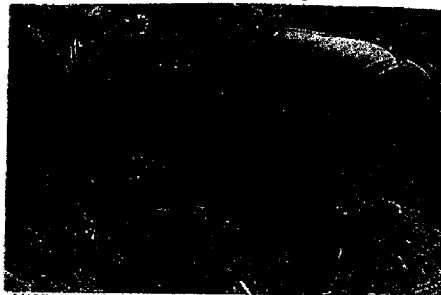
BELOFTE MILOSEVIC

De Joegoslavische president Milosevic heeft op 31 juli tijdens een bezoek van een Europese delegatie ("Trojka" o.l.v. de Oostenrijkse diplomaat Albert Rohan) toegezegd dat het Servische offensief tegen de Kosovo-Albanen voorbij is. Milosevic vroeg in ruil voor de beëindiging van het offensief echter, dat de EU en de VS de tegen de FRJ ingestelde sancties dienen in te trekken. Verder beloofde hij de terugkeer van vluchtelingen mogelijk te maken en hij had zich ook flexibel opgesteld inzake de (beperkte) mate van zelfbestuur die de Albanen in Kosovo kunnen krijgen.

GEEN BEWIJS MASSAGRAF ORAHOVAC

Een missie van de EU heeft geen bewijzen kunnen vinden van een massagraf bij Orahovac. Servische functionarissen leidden journalisten en Westerse waarnemers rond op de plaats waar het massagraf zich zou bevinden. Aan de rand van een vuilnisbelt was de grond omgeploegd en

hing er een zware lijkenlucht. Er werden alleen individuele graven aange-troffen, voorzien van een bordje met een naam of een nummer van een omgekomen "verzetsstrijder".



"Vermeend massagraf"

Orahovac

The European, 10-16 augustus 1998

SOS "SPRSKE ODBRAMBENE STRAZE"

In veel plaatsen in Kosovo hebben Servische burgers die een minderheid van de bevolking uitmaken, de strijd aangebonden met het UCK. De door Servische troepen bewapende burgers, fungeren als "burgerwachten" en noemen zich "SPRSKE ODBRAMBENE STRAZE" (SOS). In diverse plaatsen zijn zij inmiddels met het UCK slaags geraakt. Deze burgerwachten zijn ingesteld omdat het UCK tijdens haar acties diverse keren Servische burgers ontvoert en "foute" Kosovo-Albanen liquideert.

Het Rode Kruis schat dat het UCK inmiddels negentig Servische burgers heeft ontvoerd.

ALBANESE DOUANE BESCHOTEN

Op zondag 26 juli hebben Servische en Albanese troepen elkaar aan de grens beschooten. Zowel de Joegoslavische als Albanese regering hebben het incident bevestigd. Een verklaring van de Albanese regering sprak van "een poging van Servische troepen om zich schietend een weg door een Albanese grenspost (bij Morini, 240 km noordoost van Tirana) te banen. De Albanese douane kon zich m.b.v. te hulp gesnelde inwoners uit Morini handhaven", aldus een regeringswoordvoerder.

Het Albanese douanegebouw werd overigens door Servisch mortiervuur zwaar beschadigd.



Defensief gaat door

VLUCHTELINGEN DE DUPE

In augustus zijn weer nieuwe gevechten uitgebroken in de regio Smonica (circa 20 km ten westen van Pristina) en Djakovica in het westen van de provincie. Volgens de Servische autoriteiten gaat het om defensieve gevechten van aangevallen politie- en militaire eenheden. Het aantal vluchtelingen, verscholen

uit Malisevo, eens een belangrijk UCK steunpunt, 20.000 mensen gevlucht. Onlangs had Milosevic na een bezoek van de Europese Trojka nog toegezegd de gevechten te zullen staken.

Volgens een UCK-commandant in Likovac, waar zich eveneens een hoofdkwartier van het UCK bevindt, hebben de Serviërs dertien nieuwe dorpen aangevallen. In het zuiden, bij de grens met Albanië, namen Servische troepen met luchtafweergeschut het dorp Prilep onder vuur.

Servische troepen slaagden erin om op 5 augustus na felle strijd de dorpen Likovac en Smonica te veroveren. Ook een ander UCK bolwerk (Lausa) werd ingenomen en in brand gestoken.

SERVIERS NEMEN JUNIK IN

Het UCK heeft op 16 augustus een van haar belangrijkste bolwerken verloren zien gaan. Na twee weken door

woners was het overgrote deel gevlucht. Westerse waarnemers vonden minder dan twintig inwoners in het stadje, waar de Amerikaanse bemiddelaar Richard Holbrooke in juni nog met twee UCK-leiders had gesproken. Daarnaast hebben Servische veiligheidstroepen met tanks, artillerie en helikopters de weg Pec-Pristina schoongeveegd. Twaalf dorpen langs deze belangrijke weg werden aangevallen en "gezuiverd". Junik was een "draaischijf" voor het UCK voor de smokkel van militair materieel en mensen vanuit Albanië.

De tv ploeg van de Duitse ARD werd door Belgrado het land uitgezet omdat hun journalisten een verhaal hadden verzonnen over een politie-aanval op een dorp in Kosovo. Hierbij werd de indruk gevestigd dat er veel burgerslachtoffers waren. Daarbij hebben ze "de toch al moeilijke situatie in dit deel van Servië geprobeerd nog te verergeren en zowel de wet als de gastvrijheid van dit land



Voormalig UCK-Bolwerk

Malisevo onder vuur

European

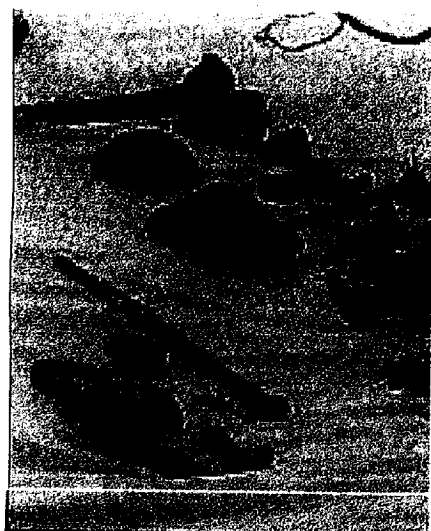
bossen en heuvels, hebben het stadje te verduren. Volgens schattingen van UNHCR zijn er alleen al van

Servische en Joegoslavische troepen te zijn belegerd, viel het uiteindelijk in hun handen. Van de ruim 8000 in-

en de journalistieke codes met voetent getreden", aldus het officiële Joegoslavische persbureau 'Tanjug'.

'CREMATORIUM' ONTDEKT

Op 29 augustus maakte de Servische autoriteiten bekend dat twee dagen



Crematorium onderzoek te Klecka van Internet

eerder door personeel van het Servische ministerie van Binnenlandse zaken een als crematorium gebruikte kalkoven te Klecka (ca. 10 km oost van Milasevo) was ontdekt. Volgens de Servische politie zouden hierin de lichamen van zeker 22 door het UCK gedode Servische burgers zijn verbrand. Voor de verzamelde pers werd een gevangen genomen UCK-strijder ten tonele gevoerd, die beweerde deel uit gemaakt te hebben van het vuurpeloton. Hij zei dat de 22 in opdracht van UCK-commandanten waren geëxecuteerd. Een dag

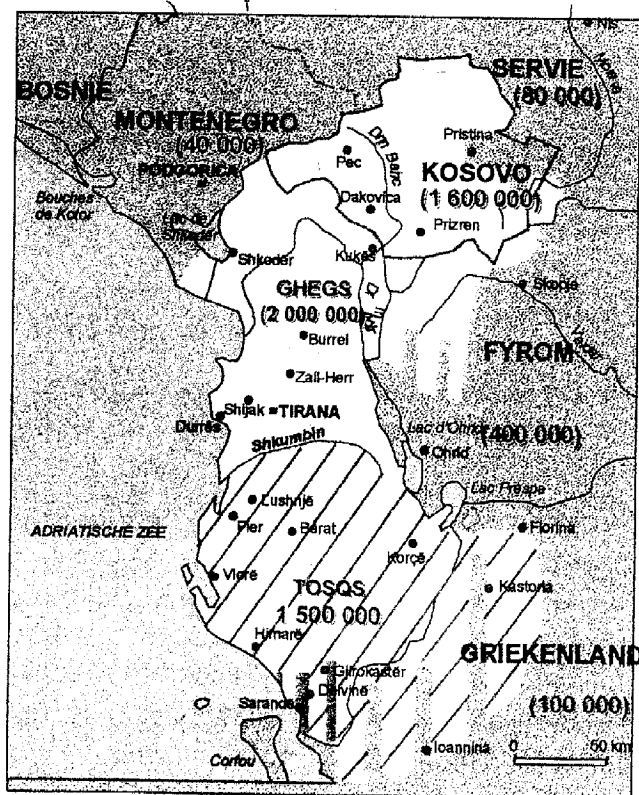
later weerlegde een medewerker van Adem Demaci (politiek-woordvoerder van het UCK) de beschuldigingen door de verklaren dat de Servische aantijgingen vals waren. In genoemde periode zou het UCK in Klecka geen enkele Servische burger hebben gedood, laat staan verbrand. Hij beschuldigde op zijn beurt de Servische veiligheidstroepen, om met dit incident hun eigen gruwelijke activiteiten gericht tegen het Kosovo Albanese volk te verbergen. Ook de (pro-Albanese) Raad voor de Bescherming van Mensenrechten en Vrijheden legde een verklaring af waarin werd gesuggereerd dat de gevonden menselijke resten die van Kosovo-Albanezers zouden zijn. Beide partijen verzochten om een onafhankelijk onderzoek van de internationale gemeenschap. Internationale waarnemers werden hierop bij hij de plaats van het incident toegelaten en het onderzoek is lopende. Op zich is het wel vreemd dat aan David Scheffer, president Clinton's speciale gezant voor oorlogsmisdaden, op 30 augustus een visa-verzoek voor de FRJ (en dus ook voor de Kosovo) zonder opgave van redenen is geweigerd.

AUTONOMIE PLUS

het UCK om "door te vechten tot de onafhankelijkheid is bereikt", klinken er ook gematigde stemmen. In de Albanese krant *Koha Ditore* zei Shaban Sala, één van de kopstukken van het UCK, dat de bevrijdingsbeweging akkoord is gegaan om samen met "president" Rugova een regering te vormen. Rugova meldde echter dat het momenteel moeilijk is om met UCK-leiders in contact te komen door het Servische offensief. "Maar hun standpunten zullen vast en zeker gehoord worden in onze toekomstige coalitie", verklaarde hij. Intussen wordt steeds duidelijker welke visie de internationale Contactgroep heeft. Het plan, gelanceerd op 11 augustus, voorziet in een "autonomie plus" (zie: tien volmaakte oplossingen voor Kosovo aan het eind van dit artikel). Kosovo wordt een sterk autonome republiek, maar wordt het recht ontzegd zich (later) van Joegoslavië af te splitsen.

BELGRADO WEL, ALBANEZEN NIET BEREID TOT ONDERHANDELEN

De onderhandelingen die tot een oplossing van het probleem Kosovo moeten leiden, dienen liefst vandaag (18 augustus) nog plaats te vinden, aldus een oproep van de Servische



onderhandelingsleider Ratko Markovic. De Albanese onderhandelingsleider, Imami Agani, heeft daarentegen onthoudingspogingen van de VS gezant Christopher Hill, opnieuw geweigerd met zijn Servische tegenhanger Ratko Markovic aan tafel te gaan. In een brief aan Markovic schreef hij de Serviërs niet op zijn twee eisen zijn ingegaan: De stopzetting van de Servische geweld tegen de Albanese burgerbevolking en de afname van de Servische politietroepen. *Volg u hierover niets te zeggen. Het is het misschien zinvol op te treden met het spelletje van uitnodigen voor overleg, dat kennelijk een propagandadoeleinden dient*, aldus Agani. De Amerikaanse gezant heeft de hele dag geprobeerd de Kosovo-Albanese leiders op andere gedachten te brengen. Hij sprak eerst met de onderhandelingsdelegatie in het Partnerschap van Rugova, later met Rugova alleen en tenslotte met UCK-voorzitter, Adem Demaci. De Amerikaanse gezant herhaalde dat zonder het UCK overleg mogelijk is. Het UCK is geweigerd om in Rugova's onderhandelingsteam plaats te nemen. Diverse oppositiepartijen hebben geweigerd. Rugova had aanvankelijk toegezegd een coalitieregering te vormen met vertegenwoordigers van alle oppositiepartijen, de studentbeweging en het UCK. Maar om voldoende redenen vormde hij een onderhandelingsdelegatie en liet de oppositie voor wat het was.

OMRINGENDE LANDEN

ALBANIË

ALBANIË TRACHT DE UIT HET NOORDEN AFKOMSTIGE EX-PRESIDENT, "TEGEN" SALI BERISHA, OM WEER DE MACHT TE KOMEN. DOOR OPENLIJK HET UCK TE STEUNEN EN NIETS NA TE ZIJN OM DE HUIDIGE PRESIDENT VAN ALBANIË AAN DE BROEDERS UIT KOSOVO "TE WACHTEN", HEEFT HIJ HET ALBANESE VERBOD OP NIEUW WETEN TE VERDELLEN. IN ALBANIË ZETELT IMMERS DE "TOSKISCHE" BURGERSCHAP EN DE UIT HET ZUIDEN AFKOM-

stige socialistische minister-president Fatos Nano.

Na de rebellie in maart 1997, viel het Albanese leger bijna compleet uit elkaar. De legereenheden, opleidingsinstituten en legerplaatsen zijn in hun huidige vorm niet meer inzetbaar of beschikbaar. De legervoorraden zijn geminimaliseerd door de grootschalige plunderingen tijdens de chaos na de pyramide-spelen. Vermoed wordt dat veel wapens en munitie richting Kosovo zijn gegaan.

Buiten de voormalige Presidentiële Garde (ca. 600 man) en een Commando Brigade (ca. 2500 man) zijn geen andere eenheden operationeel. De Presidentiële Garde heeft haar hoofdkwartier in de hoofdstad Tirana, de Brigade in Zall Herr (ten noorden van de hoofdstad).

Albanië was een van de eerste landen die toetraden tot het Partnerschap voor de Vrede (PfP). Momenteel wordt m.b.v. buitenlandse instructeurs, materieel en fondsen gewerkt aan de wederopbouw van het leger. Gepland is een zogenaamde "Centrale Regeringsdivisie" rond Tirana op te zetten. Deze divisie zal worden opgebouwd uit restanten van de 85 Tankbrigade, 86 Artilleriebrigade en overige kleinere verbinding- en logistieke eenheden.

Uiteindelijk zullen de Albanese Landstrijdkrachten over drie Korpsen beschikken met elk drie brigades. Dat vergt nog wel de nodige tijd omdat allereerst de financiële middelen ontbreken en daarnaast het centrale gezag dient te worden hersteld in de vorm van een goed functionerend politie-apparaat. Hierin zal Italië een belangrijke rol spelen.

Momenteel steunt een niet of nauwelijks inzetbare "divisie" de grenspolitie, die zelf niet meer dan 100-150 man kan ophoesten om de 120 km lange ruige grens met Kosovo te bewaken.

Overige steun:

Turkije steunt m.n. de wederopbouw van de Pasha Limani marinebasis, de Marine Academie en het opzetten van de militaire industrie. Duitsland heeft zich belast met de Officiersopleiding,

terwijl de VS voor de Onderofficiersopleiding zorg zullen dragen.

SERVIE

SERVISCHE OPPOSITIE "ALLIANCE FOR CHANGE"

In een poging om het probleem Kosovo vreedzaam op te lossen hebben Servische oppositieleiders, zoals Milan Panic, de voormalige Joegoslavische premier en Zoran Djindjic, voormalig deelnemer van de anti-Milosevic gerichte beweging "Zajedno" en huidig leider van de Democratische Partij, ontmoetingen gehad met lokale Servische politici en etnische Albanen in Kosovo. "De absolute prioriteit is voor vrede en veiligheid in Kosovo te zorgen", aldus Djindjic. In Pristina had de door hen opgerichte "Alliance for Change", waaronder enkele onderhandelaars in het vastgelopen vredesproces, een ontmoeting met etnische Albanen.

AGENTEN ONTSLAGEN

42 Servische politieagenten zijn zonder toestemming uit Kosovo vertrokken. Ze zijn naar hun thuisbasis Mladenovac, 50 km zuid van Belgrado teruggekeerd. Deze agenten zijn onlangs vlakbij Junik in een hinderlaag gelopen, van waaruit ze maar met moeite konden ontsnappen. 22 Andere agenten uit Novi Pazar, de hoofdstad in de SANDZAK (Montenegro), zijn ontslagen omdat zij weigerden naar Kosovo te vertrekken om daar tegen het UCK ingezet te worden.

SESELJ: GEEN ONDERHANDelingen MET TERRORISTEN

Dr. Vojislav Seselj (leider van de extreem-nationalistische Servische partij SRS) bevestigde dat het land een eind moet maken aan het terrorisme in Kosovo, maar dat het tevens bereid is om met de Albanese politieke partijen te onderhandelen om het conflict vreedzaam en democratisch op te lossen. Een gesprek met "terroristen" zoals hij de bevrijdingsbeweging UCK betitelt, is uit den boze. "Het is

niet onze bedoeling om de Albanese minderheid te vernietigen... we willen alleen de terroristen vernietigen en alle nationale minderheden een normaal leven bieden"..., aldus Seselj.

VOJVODINA

DIENSTWEIGERING

Laszlo Josza, plaatsvervangend voorzitter van de Hongaarse "Alliantie voor Vojvodina Hongaren", zei op 3 augustus in Backa Topola, dat etnische Hongaren in de Vojvodina geen gehoor dienen te geven aan de oproepen om dienst te nemen in het Joegoslavische leger/politie. Hij deelde mee dat 60 leden (waarvan de helft etnische Hongaren) van de politiereserve een oproep hebben ontvangen en vervolgens meteen naar Kosovo waren getransporteerd.

OPLOPENDE SPANNING

Er komen steeds meer meldingen dat er conflicten zijn tussen etnische Hongaren en Kroaten enerzijds en Serviërs anderzijds. Vojvodina was in het verleden Hongaars en werd net als Kosovo in 1974 door Tito tot een autonome provincie omgevormd. Milosevic heeft de autonomie van deze beide gebieden in 1989 herroepen, omdat hij de autonomie beschouwde als een poging van Tito om de macht van Servië te beteugelen. De economische crisis in Joegoslavië treft met name de gebieden met de etnische minderheden relatief het zwaarst. De talloze Servische vluchtelingen uit Kroatië en BiH, maar vooral de "Servische-Kroaten", staan niet positief tegenover de etnische minderheden. De spanningen lopen op omdat de niet-Serviërs grote problemen hebben met de oproep (van zich bij de "kwestie Kosovo" betrokken voelende landen) om etnisch Hongaarse en Kroatische dienstplichtigen niet naar Kosovo te sturen.

HONGARIJE

GEEN DEELNAME MISSIE

Tijdens de gesprekken met de Duitse minister van Buitenlandse Zaken Klaus Kinkel op 2 augustus, ver-

klaarde zijn Hongaarse ambtsgenoot Martonyi dat "Hongarije zich in het geval van een internationale militaire interventie geen gevechtseenheden beschikbaar zal stellen". De verklaring is opmerkelijk omdat Hongarije binnenkort deel uitmaakt van het NAVO-bondgenootschap. De verklaring voor de terughoudende houding kan het probleem van de Hongaarse minderheden in de Vojvodina zijn. Hier wonen namelijk ongeveer 300.000 etnische Hongaren, die een vierde deel van de bevolking uitmaken.

FYROM (REPUBLIEK MACEDONIE)

BOMAANSLAGEN

In FYROM zijn op 21 juli vroeg in de ochtend drie bomaanslagen gepleegd. Eén aanslag vond plaats op een uitgeverij in de hoofdstad Skopje en twee anderen in plaatsen aan de grens met Kosovo, op een school en een treinstation. Bij de explosies, die alle drie om precies dezelfde tijd plaatsvonden, vielen geen slachtoffers. Niemand heeft de aanslagen tot nu toe opgeëist, maar het UCK had eerder laten weten dat ook in FYROM tegen het Servische gezag zal worden opgetreden.

GEEN NAVO ACTIE VANUIT FYROM

Grensgebied tussen Kosovo en Macedonië



Niettemin heeft de republiek Macedonië kenbaar gemaakt haar

vliegbasis KRIVOLAK niet voor een eventuele NATO-inzet beschikbaar te willen stellen. Wel was men zeer content met het verlengen van het mandaat (UNPREDEP) tot februari 1999. Deze tegenstrijdige houding is begrijpelijk omdat de strijdkrachten een confrontatie met Joegoslavië niet aan kunnen. Momenteel worstelt FYROM ook met de grote stroom vluchtelingen uit Kosovo en men is niet in staat deze extra financiële belasting op te lossen.

OPSTAND DREIGT

Verder dreigt het gevaar van een confrontatie tussen de verschillende bevolkingsgroepen. De eerste spanningen tussen de Macedoniërs en de etnisch-Albanese bevolking (30%) zijn reeds voelbaar. De oppositiepartij PDSH (Democratische Partij van Albanen) heeft al gedreigd haar Albanese mannen op te roepen zich tegen een militaire dienstplicht te verzetten. In november worden in FYROM parlementsverkiezingen gehouden en slechts één Albanese partij (PPD) maakt momenteel deel uit van de regeringscoalitie. Arben Xhaferi, afgestudeerd filosoof en leider van de PDSH die tijdens de laatste lokale verkiezingen in het door Albanen overheerste westen van Macedonië 60% van de stemmen behaalde, is voor de autoriteiten op de vlucht. Hij nam deze stap nadat de

burgemeesters van Tetovo en Gostivar gevangen werden gezet omdat zij de verboden Albanese vlag hadden gehesen. In 1994 werd hij in het parlement gekozen, maar weigerde zijn zetel in te nemen. Hij deed dit uit protest tegen de nieuwe Macedonische grondwet, die het cyrillisch tot het enige schrift en het Macedonisch als enige staatstaal verheft. Met de invoering van deze grondwet begonnen de onlusten en leidden naar het hoogtepunt toen in Tetovo een "illegale" Albanese uni-

versiteit werd opgericht. In februari 1995 werden de rector en enkele hoogleraren van die universiteit gearresteerd en gevangen gezet. Bij de protesten die daarop volgden, werd een Albanees gedood. "De Macedoniërs moeten zich realiseren dat de Albanesez hier veel sterker zijn dan die in Kosovo, omdat Macedonië niet over een leger zoals die van de Serviërs beschikt", aldus Xhaferi.

GEEN MONTENEGRIJNEN NAAR KOSOVO

Tijdens een bijeenkomst (7 augustus) van de drie federale ministers van Justitie in Belgrado, verklaarde de Montenegrijnse minister Maras, dat hij weigert om zijn agenten nog verder deel te laten nemen aan de operaties in Kosovo. Volgens het Montenegrijnse blad *Montena-fax*, zou hij zich beroepen op het feit dat er geen rechtsgrond voor een dergelijke operatie in Kosovo bestaat. Montenegro zal overigens ook niet toestaan dat haar grondgebied als "doorgangsroute" voor militaire activiteiten misbruikt wordt. President Djukanovic dient terdege rekening te houden met de etnisch Albanese minderheid in zijn land en de in zijn regering opgenomen Albanese ministers.

MONTENEGRO WIL EIGEN MUNT

Een woordvoerder van het Montenegrijnse Regeringscomité voor Economische Herstructurering heeft op 18 augustus verklaard dat Montenegro van zins is om een eigen

munteenheid uit te geven als Servië iedere vorm van hervormingen blijft tegenwerken. Omdat Montenegro eerder het gezag van douane en rechtspraak al niet meer erkende, is het nog maar een kleine stap om ook de Joegoslavische Bank niet langer meer te erkennen. Hij stelde dat er voor een parallelle munteenheid (de 'Perper') voldoende reserves zijn.



Kosovo Bevrijdingsleger vecht om te overleven

Elsevier nr 33/15 augustus 1998

TIEN (ON-)VOLMAAKTE OPLOSSINGEN VOOR KOSOVO

1-2 AUTONOMIE

De vertegenwoordigers van de internationale gemeenschap in Servië en in Kosovo beschikken over tenminste twee voorstellen voor autonomie, die feitelijk gebaseerd zijn op de autonome status die in 1989 Kosovo werd afgenomen. Er zijn twee varianten:

"Autonomie minus". Dit voorstel voorziet in een autonome status zoals die in 1974 aan Kosovo door Tito was toegekend, maar zonder elementen van onafhankelijkheid. Een dergelijke zwakke vorm van autonomie is voor Belgrado bespreekbaar.

"Autonomie plus" voorziet in een autonome status die wel de kenmerken van een semi-onafhankelijke republiek te zien geeft. Dit idee leeft immers ook bij de gematigde politieke vleugel van de Albanesez in Kosovo.

Voor Belgrado is een vorm van autonomie die verder gaat dan een "symbolische status" onbespreekbaar, omdat het op de langere termijn zal leiden tot afscheiding. Voor Milosevic, zijn regerende Socialistische Partij en haar coalitiepartner "Verenigd Joegoslavië Links", geldt dat de huidige grondwet de Albanesez voldoende ruimte geeft. De 200.000 Serviërs in Kosovo wijzen echter elke verandering af. De Kosovo-Albanesez zien zowel een beperkte als een uitgebreide vorm van autonomie als een gepasseerd station en zien een autonoom Kosovo slechts als tussenstation naar onafhankelijkheid of confederatie.

3. CONFEDERATIE

Tussen autonomie en onafhankelijkheid ligt het idee voor het verder federaliseren van Joegoslavië. Albanese en Servische intellectuelen pleiten voor deze oplossing. Adem Demaci, leider van de Parlementaire Partij van Kosovo (PPK) lanceerde dit idee. Hij opperde het plan voor een nieuwe staat "Balkania", een confederatie, bestaande uit Kosovo, Montenegro, Servië en mogelijk ook Vojvodina en

Militairen bij de Macedonische grens

Kosovo

Kölnfurter Allgemeine Zeitung

MONTENEGRO

MONTENEGRO VERBREEKT BANDEN MET DE FRJ

Montenegrijnse Parlement heeft op 18 juli bekendgemaakt dat het niet meer relaties op ministerieel niveau met de Joegoslavische Federatie (van zijn deel van uitmaakt) wenst te onderhouden. Zij voegde eraan toe dat de relaties pas weer zullen herstellen wanneer eerst bepaalde zaken worden gezet. Hierbij dient Djukanovic, de aartsrivaal van president Milo Djukanovic, als eerste het veld te ruimen. Ondertussen zal Podgorica contacten met Belgrado alleen op ministerieel niveau onderhouden.

de Sandzak. De meeste Albanezen zien hier niets in en de Serviërs wijzen het af omdat zij vrezen voor de Servische minderheid in de regio. Ook Montenegro stelt zich afwijzend op, omdat ook zij in dat geval macht moeten inleveren.

Uitspraak 22 juli j.l.: Volgens de Montenegrijnse minister van Arbeid en plaatsvervangend voorzitter van de regeringspartij NSCG, Predrag Drecun, zou Milosevic bereid zijn Kosovo de status van "Republiek binnen de Federatie" te geven. Volgens Drecun zal Montenegro uit de Federatie stappen wanneer Kosovo inderdaad een republiek wordt. Montenegro wil niet zo ver gaan dat Kosovo dan ook het recht op afscheiding zou krijgen, zoals Servië en Montenegro die momenteel bezitten.

4. CONDOMINIUM

Nog erger voor Servië en Montenegro is het voorstel voor een gemeenschappelijk bestuur, o.a. geopperd door de Albanese mensenrechtenactivist Gazmend Pula, die voorziet in een regering van een semi-onafhankelijk Kosovo, die door Tirana en Belgrado wordt gecontroleerd. Dit voorstel is gericht op het Noord-Ierse bestuursmodel en voorkomt Servisch gezichtsverlies. Bovendien behoudt Servië enige controle over de Servische culturele erfgoederen het transitoverkeer tussen Macedonië en Joegoslavië en de rechten van de Servische minderheid en andere niet-Albanese bevolkingsgroepen.

5. CENTRALISATIE

Het hervormen van de Federale staat tot een gecentraliseerde eenheidsstaat geniet weinig steun. Alleen de extreem-nationalistische Servische Radicale Partij van Seselj en enkele kleine Servische nationalistische partijen steunen dit idee. Zij beschouwen elk Albanees streven naar meer zeggenschap over de regio, taal, cultuur

en onderwijs als een niet te tolereren vorm van separatisme.

6. REGIONALISERING

Dit door Servische wetenschappers voorgestane idee houdt meer rekening met de Albanezen. Kosovo zou hierbij in twee delen worden gedeeld: Een provincie Mithoija (het westelijk deel van de vroegere autonome regio) en een aparte provincie Kosovo (het oostelijk deel rond Pristina). Het voorstel behelst verder in een regionale vertegenwoordiging die niet uit één, maar uit twee Kamers bestaat: Een Kamer waarin niet-Albanezen (Serviërs en Turken) de helft van de zetels krijgen en een tweede volledig etnisch-Albanese Kamer, gekozen via algemene verkiezingen. Alle bestuurlijke beslissingen in beide provincies dienen de instemming te krijgen van beide Kamers.

De Albanezen zien niets in dit voorstel omdat zij de meerderheid van de Kosovaarse bevolking uitmaken en de Servische minderheid feitelijk evenveel macht kan uitoefenen. Slechts een kleine kring Servische intellectuelen staan hier achter.

7. OPDELING KOSOVO

Een idee van de voormalige Joegoslavische president Cosic voorziet in een opdeling op etnische, economische, culturele en/of historische gronden. Een opdeling in een noordelijk Servisch deel en een zuidelijk Albanees deel zou kunnen leiden tot een gevaarlijke situatie, vanwege een begrenzing tussen de beide invloedssferen en een gedwongen migratie van de minderheden over en weer.

8. GROOT-ALBANIË

Aansluiting van Kosovo bij Albanië, met wellicht delen van zuidelijk Montenegro, delen van Macedonië en noordelijk Griekenland zou een burgeroorlog veroorzaken. Tirana heeft

geen belangstelling en de meeste Albanezen buiten Albanië willen ook geen onderdaan worden van een staat die instabiel en straatarm is.

9. ONAFHANKELIJKHEID

Dé wens van de meeste Albanezen (conform de overweldigende meerderheid tijdens de volksraadpleging in 1991) in die regio, maar onbespreekbaar voor zowel de internationale gemeenschap, Montenegro, de Servische oppositie alsmede de Joegoslavische regering. Een onafhankelijke staat Kosovo zou niet alleen het historische hart uit de Servische-Joegoslavische natie snijden, maar bovendien precedenten scheppen voor entiteiten elders op de Balkan. Radicale groeperingen (o.a. het UCK) schrikken echter niet terug om dit doel met geweld af te dwingen.

10. INTERNATIONAAL PROTECTORAAT

Een tijdelijke oplossing is een optie, zoals die nu in Bosnië bestaat. Vooral de gematigde Albanezen dringen herhaaldelijk aan op meer internationale bemoeienis. Ook de gematigde Albanese leider Rugova en zijn partij de LDK, staan hier welwillend tegenover. Door direct ingrijpen van de internationale gemeenschap zou Kosovo kunnen worden gedemilitariseerd en onder internationale civiele administratie worden voorbereid op een autonome status binnen Servië of op enige vorm van (semi-) onafhankelijkheid.

Voor de Serviërs is deze optie onbespreekbaar en wordt nog steeds als inmenging in de binnenlandse politiek van een soevereine staat afgewezen. Herinnerd wordt aan het referendum van april 98, waarin 97% (opkomst 73%) zich tegen "internationale inmenging" uitsprak.

VERKIEZINGEN EN TERECHTSTELLINGEN

SEPTEMBER, VERKIEZINGSMAAND

Mlgp, Smi Wever

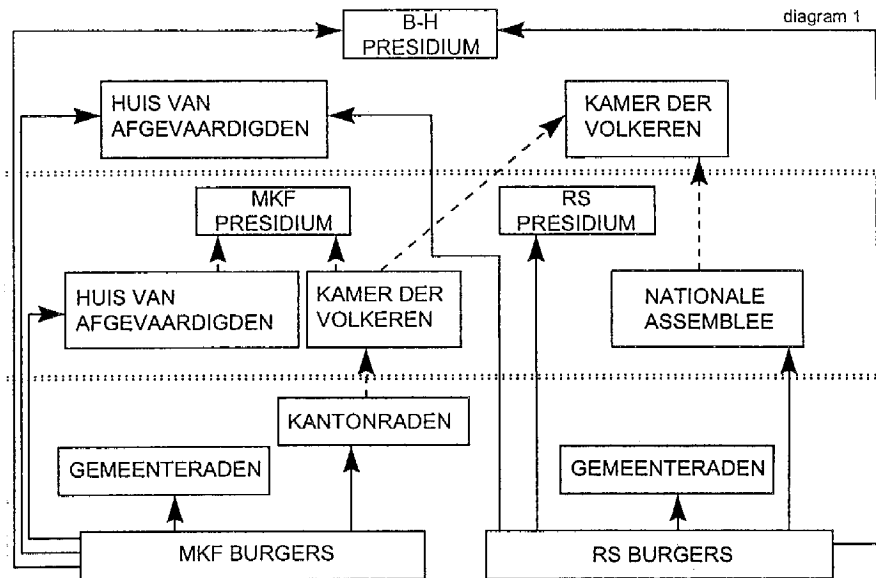
In het derde jaar na de ondertekening van het Dayton akkoord, zullen op 12 en 13 september a.s. weer verkiezingen worden gehouden in Bosnië-Herzegovina (BiH). Daar waar bij de vorige verkiezingen in 1997 alleen de gemeenteraden werden gekozen, worden nu de landelijke en entiteitsgebonden bestuursorganen gekozen. Deze verkiezingen zijn erg uitgebreid omdat er een verscheidenheid aan bestuurders gekozen moeten worden. Er zijn er bij de gemeenteraadsverkiezingen en de implementatie van nieuwe gemeenteraden al grote problemen, bij deze verkiezingen is de kans ook aanwezig. Over de uitkomsten van de verkiezingen en alle zaken die daarmee samen hangen zullen we u in de volgende info-scoopen uitgebreid informeren.

In dit artikel is gebruik gemaakt van internet (OCSE website, SRNA, online en NATO review) en Jane's Defence Weekly

dat BiH bestaat uit de 2 entiteiten Republika Srpska (RS) en de Kroatische Federatie (MKF), ieder hun eigen regering, maar als land ook een overkoepelende regering heeft die allemaal opnieuw gekozen moeten worden, moeten de burgers van BiH, op 12 en 13 september a.s., 6 verschillende bestuursorganen kiezen. Het tellen en controleren van de stemmen en het bekend stellen van de verkiezingsresultaten op 10 oktober 1998, zal er een vervolg komen op deze verkiezingen in de vorm van indirecte verkiezingen. Tijdens indirecte verkiezingen zullen de Kamer der Volkeren van BiH, de Kamer der Volkeren van de MKF en het Presidium van de MKF gekozen worden.

In diagram 1 staan de verschillende

bestuursorganen aangegeven, waarbij de doorgetrokken lijnen de directe verkiezingen door de burgers van BiH aangeven en de gestippelde lijnen de indirecte verkiezingen.



PRESIDIUM

De inwoners van zowel de MKF als de RS gaan naar de stembus om een nieuw Presidium voor BiH te kiezen. Dit Presidium bestaat uit drie personen. Elke bevolkingsgroep heeft één vertegenwoordiger in dit Presidium. Op dit moment is dhr. Izetbegovic de vertegenwoordiger van de Bosniaks. De kans dat hij opnieuw wordt verkozen is erg groot. De vertegenwoordiger van de Bosnische-Serviërs, dhr. Krajisnik, ligt op dit moment niet meer zo goed in de markt om voor een termijn zitting te nemen in het Presidium. Corruptie en mogelijke betrokkenheid bij de moord op een hoge politiefunctaris kunnen grote invloed hebben op zijn herverkiezing. Bij de Bosnische-Kroaten ligt het probleem nog ingewikkelder. Nu is dhr. Zubak nog vertegenwoordiger voor de Bosnische-Kroaten in het Presidium van BiH, maar of dat na de verkiezingen nog steeds zo is moet nog

blijken. Hij heeft namelijk gebroken met de Bosnisch-Kroatische partij bij uitstek, de HDZ. Zubak heeft een eigen partij opgericht, de NHI (Nieuw Kroatisch Initiatief), en hij vaart op dit moment een geheel eigen koers die afwijkt van die van de HDZ.

HUIS VAN AFGEVAARDIGDEN BOSNIË-HERZEGOVINA

Onder het niveau van het Presidium in BiH bevinden zich het Huis van Afgevaardigden en de Kamer der

Volkeren. Het Huis van Afgevaardigden van BiH bestaat uit 42 zetels, waarvan er 28 toebehoren aan de MKF en 14 aan de RS. Dit Huis van Afgevaardigden valt te vergelijken met onze Tweede Kamer. De Kamer der Volkeren in BiH, te vergelijken met onze Eerste Kamer, wordt niet rechtstreeks gekozen door het volk maar wordt gekozen door de Kamer der Volkeren van de MKF en door de Nationale Assemblée in de RS. In de Kamer der Volkeren van BiH worden de drie bevolkingsgroepen vertegenwoordigd door, per bevolkingsgroep, 5 vertegenwoordigers.

HUIS VAN AFGEVAARDIGDEN EN KANTONRADEN MKF

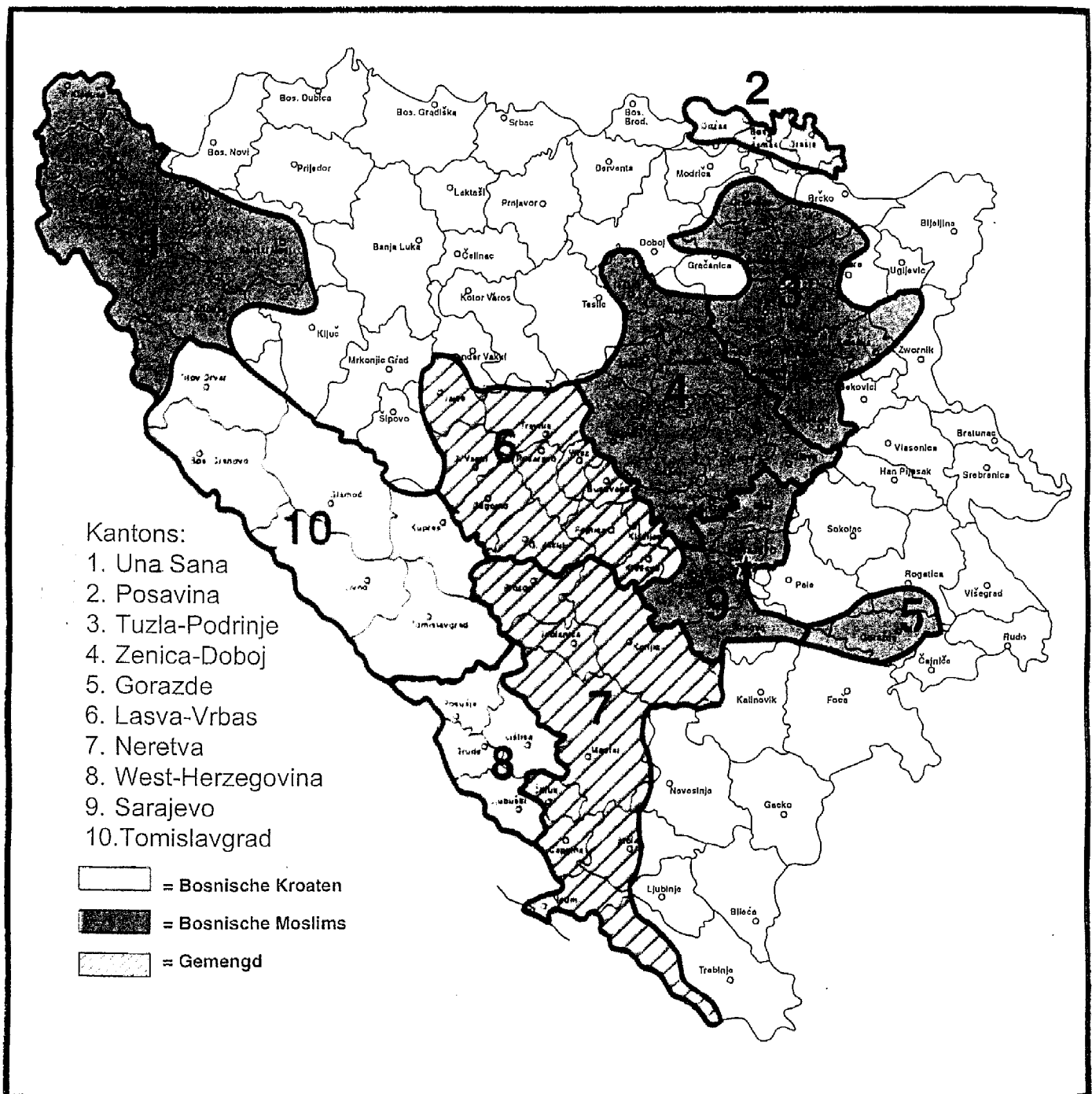
Naast het Huis van Afgevaardigden van BiH heeft ook de MKF een Huis van Afgevaardigden. Ook de leden van dit Huis moeten opnieuw gekozen worden. Dit Huis van Afgevaar-

digden bestaat uit 140 leden die door de burgers van de MKF gekozen worden zonder dat er een verdeelsleutel is. Tevens worden ook de 10 Kantonraden nieuw gekozen (kaart 1, kanton indeling), waarbij elke Kantonraad bestaat uit 30 tot 50 personen, afhankelijk van het inwoneraantal van het Kanton. Deze Kantonraad is een bestuursvorm die het best te vergelijken is met onze Provinciale Staten. De Kantonraden komen alleen voor in de MKF. Bij het Huis van Afgevaardigden van de MKF is ook een vergelijking te maken met onze Tweede Kamer.

PRESIDIUM EN NATIONALE ASSEMBLEE RS

Daar waar in de MKF het Presidium voor de MKF niet gekozen wordt door het volk, maar indirect door het Huis van Afgevaardigden en de Kamer der Volkeren, vindt dat op 12 en 13 september wel plaats in de RS. Dit Presidium bestaat uit de president en de vice-president van de RS. Op dit moment is mevr. Plavsic nog president en Dhr. Mirjanic vice-president van de RS. Plavsic is in 1997 uit de SDS gestapt en heeft een eigen partij opgericht; de SNS. Het vreemde van de regering van de RS, die geleid

wordt door Milorad Dodik, is, dat ze nu de kleinst mogelijke meerderheid heeft in de Nationale Assemblee (42 van de 83 zetels) en vooral steunt op de moslimcoalitie in de RS, de KCDBiH. Ook deze Nationale Assemblee, die te vergelijken is met onze Tweede Kamer, wordt op 12 en 13 september opnieuw gekozen. Op dit moment zijn de SNS en de KCDBiH in de regering de grootste partijen. De grootste oppositiepartijen van de RS zijn de SDS en de SRS. De SDS was de belangrijkste Bosnisch-Servische partij waarvan voorheen, de voor oorlogsmisdaden



gezochte, Radovan Karadzic, de leider was. Na het vertrek van Plavsic uit de SDS zijn heel wat kopstukken daar gevolgd, waardoor de SDS nog wel de grootste partij is maar niet meer de absolute meerderheid heeft in de Nationale Assemblee. Op dit moment probeert mevr. Plavsic, die vooral steun geniet in het westen van de RS, vooral zieltjes te winnen in het door de SDS gedomineerde gebied, het oostelijk deel van de RS. De RS, van dhr Poplasen is een meer nationale partij en is nog meer nationalistisch dan de SDS. Samen met de SDS vormen zij de belangrijkste bevestiging voor de coalitie van de regering Dodik.

MEENTERADEN

In het geheel nog gecompliceerder zaken moeten in 11 gemeentes nog twee gemeenteraden gekozen worden. Doordat de twee entiteiten geïsoleerd worden door de IEBL (Inter-Entity Boundary Line, de scheidinglijn tussen de MKF en de RS) valt de lijn op een aantal plaatsen niet overeenkomt met bestaande gemeentegrenzen zijn er gemeentes die door beide entiteiten liggen. Waar dit het geval is moeten in de nieuw ontstane gemeentes deze verkiezingen gehouden worden.

Naar 1998 is voor BiH een belangrijk jaar. In eerste instantie zijn er de verkiezingen voor beschreven verkiezingen. De tweede belangrijke hoofdditem is de terugkeer van vluchtelingen naar BiH. De UNHCR heeft dit jaar uitgezonden tot "het jaar van de terugkeer van vluchtelingen". De voorbereiding voor de verkiezingen maar ook de verkiezingen zelf, de nasleep ervan en de terugkeer van vluchtelingen kunnen ook aanleiding geven tot onregeligheden. UNHCR had voor 1998 gepland dat er zo'n 200.000 vluchtelingen zouden moeten terugkeren naar BiH, maar inmiddels is dit aantal bijgesteld tot 50.000. Dit is vooral omdat blijkt dat telkens als vluchtelingen willen terugkeren naar hun voormalige woonplaatsen, en deze woonplaatsen liggen in gebie-

den die inmiddels zijn overgegaan naar één van de andere bevolkingsgroepen, er kleine of grote onregeligheden uitbreken, waardoor de "massale" terugkeer niet op gang komt. Op dit moment bedraagt het totaal aantal vluchtelingen nog zo'n 1,5 miljoen. Dit zijn mensen die ergens in Europa verblijven, maar ook mensen die destijds gevlucht zijn naar deelrepublieken van voormalig Joegoslavië wat nu onafhankelijke landen zijn, b.v. Kroatië en Servië. Volgens het Dayton akkoord van 1995, moeten deze mensen kunnen terugkeren naar hun oorspronkelijke woonplaatsen waar men voor het uitbreken van de oorlog in 1991 woonden.

Om eventuele onregeligheden te voorkomen en de rust te bewaren maar ook, waar nodig, in te grijpen heeft SFOR vanaf 3 augustus j.l. de beschikking gekregen over een MSU, Multinational Specialized Unit. Deze eenheid staat onder leiding van de Italiaanse kolonel Vincenzo Coppala. De troepenmacht komt rechtstreeks onder het commando van de commandant SFOR, de Amerikaanse generaal Eric Shinseki en ontleent zijn gezag aan het militaire deel van het Dayton vredesakkoord. De 350 man sterke eenheid bestaat uit 280 Italianen en een mix van 70 Argentijnen, Roemenen en Slovenen.

De rol van deze eenheid is het verhogen van de openbare orde en veiligheid in BiH en het verzamelen van informatie over mogelijke probleem-

gebieden. Het voorziet ook in een "snelle reactiemacht" om groepen mensen te controleren en in bedwang te houden.

De MSU beschermt tevens groepen vluchtelingen die terugkeren naar hun huizen, maar ook controleert men de plaatselijke politie waarbij de MSU steun verleent aan de International Police Task Force (IPTF), die de opbouw van de civiele politie monitord. De eerste taak van de eenheid is het handhaven van de rust en orde tijdens de verkiezingen in september.

SAMENSTELLING

De eenheid zal uiteindelijk bestaan uit een MP-bataljon, een speciale infanterie eenheid en een logistieke eenheid.

Italië levert 3 compagnieën Mobile Carabinieri aan het MSU-bataljon.

De speciale infanterie eenheid heeft 2 operationele detachementen van de antiterroristen eenheid van de Carabinieri, een peloton van het Carabinieri para regiment en een aantal speciale eenheden waaronder een inlichtingen eenheid, een aantal scherpschutters en hondengeleiders. Bij de MSU zit ook een compagnie van de Argentijnse staatspolitie en een aantal Roemeense en Sloveense pelotons. Een aantal andere Europese landen is ook van plan om deel te nemen aan de MSU zodat mogelijk een tweede bataljon gevormd kan worden.

AHMICI EN ZIJN ZES BOSNISCHE KROATEN

3 Mlgp, AOOI Breurkes

Zes Bosnische-Kroaten staan voor het Joegoslavië Tribunaal terecht in Den Haag. De voormalige Britse VN-militair kolonel Bryan Watters heeft op 17 augustus 1998 voor dit Tribunaal geschetst hoe de Bosnische-Kroaten in 1993 het onverdedigde dorp Ahmici in Centraal-Bosnië uitmoorden en vervolgens platbranden. Watters noemde de moordpartij een "meedogenloze, efficiënte, militaire operatie".

Bron: gebruik is gemaakt van de Volkskrant; Internet (rapport ICTY)

AHMICI 1993

In 1993, na een jaar van een formele samenwerking tussen het moslimleger (ABiH) en het Bosnisch-Kroatische leger (HVO), viel de HVO de moslim bevolking in de Lasva Vallei aan (zie kaart); een gebied dat in Centraal Bosnië ligt. Vanaf eind januari 1993 tot zeker mei 1993 werd de moslimbevolking o.a. in de ge-

meente Busovaca bedreigd en vervolgd. Sommige burgers van deze plaats werden vermoord en vele anderen werden door de HVO verhinderd om naar elders te vertrekken.

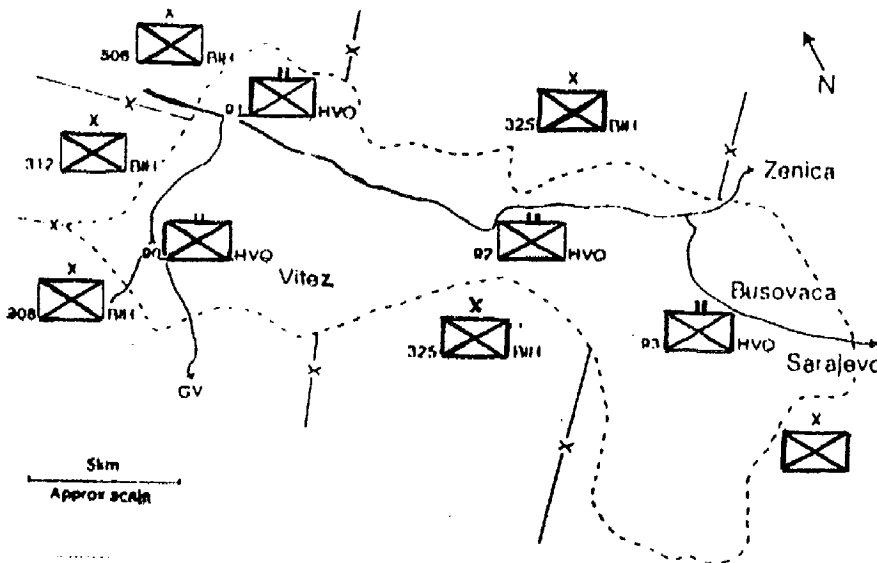
moslims die niet werden vastgehouden, zijn uit de Lasva Vallei weggevlucht met achterlaten van huis en haard.

Op 19 april 1993 eiste de commandant van de HVO Brigade, Mario

doodden de veroveraars (HVO) ruim honderdtwintig mensen. In dit proces gaat het om de broers Zoran en Mirjan Kupreskic, hun neef Vlatko Kupreskic, Vladimir Santic, Drago Josipovic en Dragan Pasic.

Watters toont bij zijn verhaal, dat hij doet aan het Joegoslavië Tribunaal, video beelden en foto's van verkoolden lichamen, een opgeblazen minaret (zie foto) en een keldermuur bezaaid met bloedspatten en kogelgaten. Hij noemde geen van de verdachten bij naam. Later wordt zijn verklaring aangevuld met getuigenissen van overlevenden waarin de rol van de verdachten ter sprake zal komen.

Volgens Watters werd Ahmici overduidelijk gebruikt als waarschuwing voor wat met de moslims in de hele regio zou gebeuren als ze niet zouden vertrekken. Op de vraag van de aanklager Albert Moskowitz of de



Op 16 april 1993 waren de ABiH troepen ontplooid rondom de Lasva Vallei om stand te houden tegen het Bosnisch-Servische leger, die hun posities hadden ingenomen oost en west van de vallei. Als gevolg daarvan, waren er op dat moment geen ABiH troepen in de vallei zelf aanwezig toen de daar gestationeerde HVO de moslimbevolking daadwerkelijk aanviel. Op 16 april 1993 om half zes in de ochtend zette de HVO een goed voorbereide verrassingsaanval in op de moslim bevolking in de Lasva Vallei, inbegrepen de plaats Vitez en vele andere oorden in de omgeving.

In één van de dorpen werden ongeveer 1000 moslims bijgedreven. Vele van deze groep werden gebruikt voor het graven van loopgraven in de frontlijn die tussen de ABiH en de HVO legers lagen. Tijdens het uitvoeren van deze werkzaamheden werden enkele van hen gedood. Andere moslims die werden vastgehouden, werden tijdens de aanvallen van de HVO soldaten gebruikt als menselijk schild. Ongeveer 200 vrouwen en kinderen werden rondom het HQ van de HVO in Vitez neergezet, dat op dat moment onder vuur lag van het ABiH leger tijdens een tegenoffensief. De

dant van de HVO Brigade, Mario Cerkez, die in de Vitez gemeente gestationeerd was, dat het tegenoffensief van het ABiH leger tegen de HVO met directe ingang zou ophouden. Anders zou hij de 2200 moslims die werden vastgehouden, laten doden (vermoorden). Deze dreiging werd op 20 april 1993 nog eens herhaald. Het resultaat was dat de moslims door de Bosnische-Kroaten gedwongen werden tot het tekenen van een document dat gunstig was voor de Bosnische-Kroaten en ongunstig voor de moslims. In de periode die hierop volgde werden vele moslims geïntimideerd, bedreigd en verdreven. In de gemeente Vitez zijn in deze periode vier tot vijf duizend moslims verdreven tijdens en na de aanvallen van 19 april 1993.

DE ZES

De zes Bosnische-Kroaten die nu terecht staan in Den Haag hebben deelgenomen aan de gevechten van 16 april 1993 en worden beschuldigd van oorlogsmisdaden. Op deze datum



Minaret van Ahmici

HVO van plan was het gebied etnisch te zuiveren zei de Brit: "Daar heb ik geen enkele twijfel over". In Ahmici zelf bleef één klein groepje huizen gespaard. Deze bleken eigendom van de Bosnische-Kroaten te zijn. Volgens de aanklagers ging het hier

om een gecoördineerde actie van de HVO om de moslims uit de Lasva Vallei te verdrijven. Veel plaatsen waaronder ook de stad Vitez werden het doelwit, maar de speerpunt lag duidelijk bij Ahmici. Zal de berechting van deze zes Bosnische-Kroaten, die betrokken

zijn geweest bij de gewelddadigheden in de Lasva Vallei en in het bijzonder in Ahmici, het leed kunnen verzachten en de kloof die er is ontstaan tussen de moslims en de Bosnische-Kroaten verkleinen? Of zal dit nog verscheidene jaren..., generaties, gaan duren voordat men dit

alles is "vergeten" en men weer vreedig naast elkaar zal kunnen leven en er echt rust en vrede komt in de Lasva Vallei. Op dit moment is daar zeker nog geen sprake van, gezien de problematiek rond de terugkeer van de moslims die in 1993 zijn gevlucht en nu willen terugkeren naar dit gebied.

